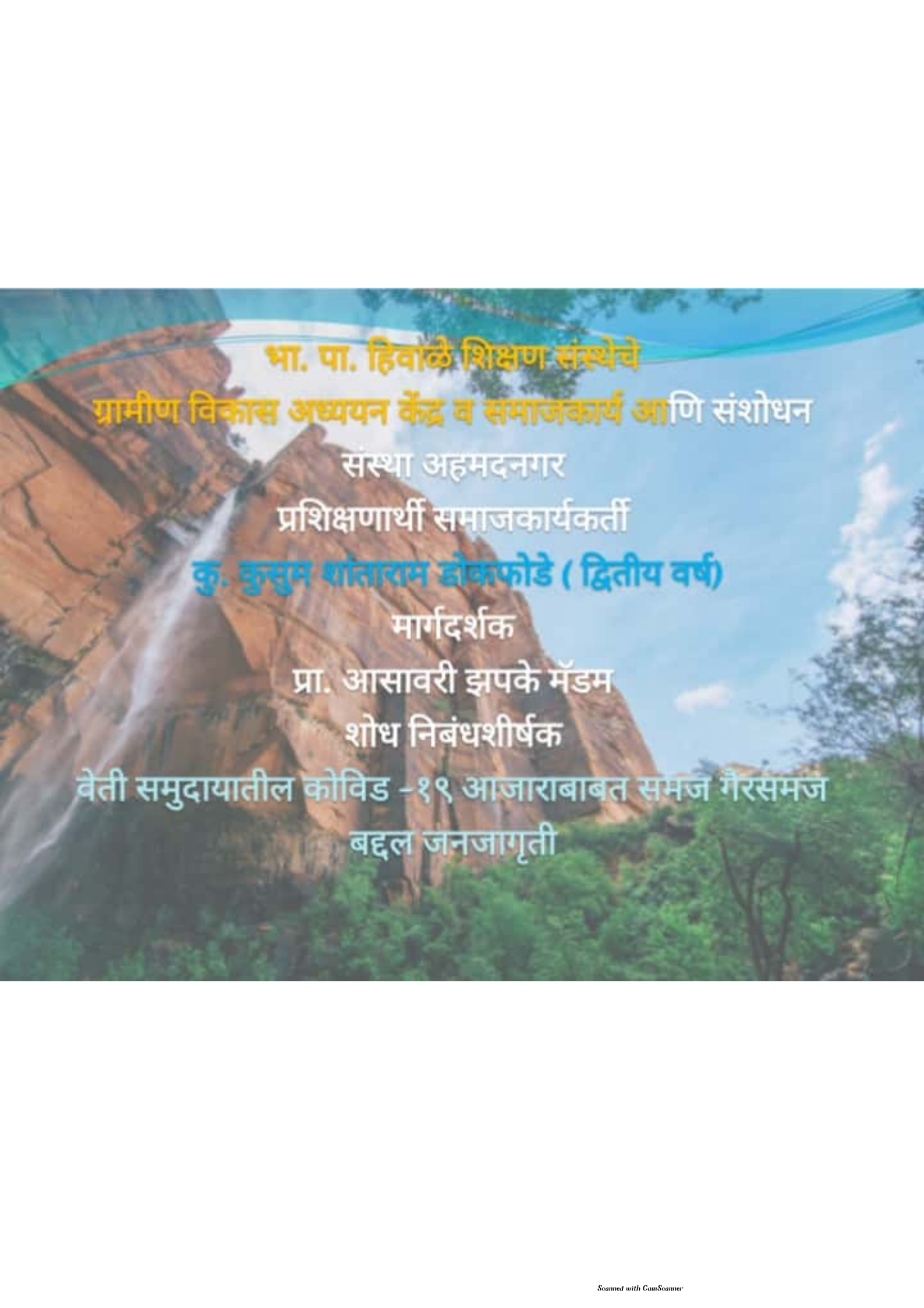

भा. पा. हिवाळे शिक्षण संस्थेचे
ग्रामीण विकास अध्ययन केंद्र व समाजकार्य आणि संशोधन
संस्था अहमदनगर
प्रशिक्षणार्थी समाजकार्यकर्ती
कु. कुसुम शांताराम डोकफोडे (द्वितीय वर्ष)
मार्गदर्शक
प्रा. आसावरी झपके मॅडम
शोध निबंधशीर्षक
वेती समुदायातील कोविड -१९ आजाराबाबत समज गैरसमज
बद्दल जनजागृती

❖ प्रस्तावना

● कोविड-१९

कोरोना व्हायरसचा उद्रेक डिसें २०१९ च्या सुरुवातीच्या काळात चीनमधील वूहान शहरात झाला व संपूर्ण जगभरात थैमान घातले कोरोना व्हायरस हा थेट फुफुसावर हल्ला करतो व त्यामुळे मानवाच्या शरीरामध्ये दोनपैकी एक लक्षण दिसून येते ते म्हणजे एक तर ताप किंवा कोरडा खोकला असे झाल्यास श्वास घेण्यास त्रास होऊ लागतो या आजाराचा सर्वात जास्त धोका वृद्ध व्यक्ती व आधीपासूनच आजार असलेल्या व्यक्तींना आहे जसे की

मधुमेह

गरोदर माता

दमा इत्यादि

या आजाराचा धोका टाळावा म्हणून जागतिक आरोग्य परिस्थितीला प्रतिसाद म्हणून वेगवेगळा प्रतिबंधात्मक प्रयत्न हाती घेऊन संपूर्ण जगभरात कोविड-१९ लसीकरण सुरू केले

लसीकरण

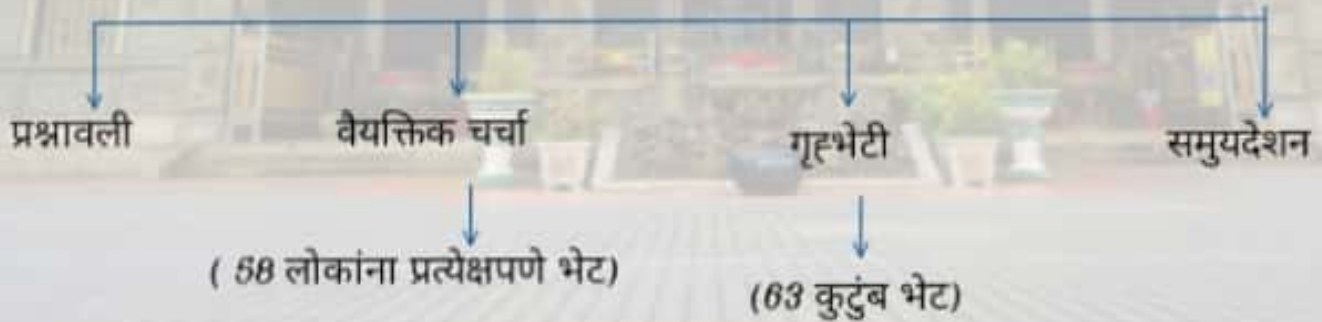
- भारत देशात १६ जानेवारीपासून जगातील सर्वात मोठ्या कोविड-१९ लसीकरण मोहिमेला भारतात सुरुवात झाली भारताकडे सध्या दोन लस कोविड-१९ च्या विरुद्धत उपलब्ध आहेत भारत बायोटेकची 'कोव्हक्सीन' सिरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडियाची कोव्हसील्ड कोरोनापाठोपाठ कोरोना प्रतिबंध लस आणि लसीकरण सुरु केले व यामध्ये जर आपले स्वतःचे संरक्षण करायचे असेल तर १८ वर्षावरील प्रत्येक व्यक्तीने आपले लसीकरण करून घ्यायला हवे कारण कोरोनापासून संरक्षण करण्यासाठी लस हेच एकमेव शस्त्र आहे
- असे असताना देखील वेती या आदिवासी समुदायातील लोकांमध्ये लसीविषयी मोठ्या प्रमाणात समज गैरसमज असल्याचे दिसून आले की लस घेतल्यामुळे कोरोना विषाणूचा तर संसर्ग होणार नाही ना किंवा अशक्तपणा येईल असे अनेक गैरसमज होते यामुळे वेती या समुदायात लसीकरणाविषयी जागरूकता व्हावी म्हणून कोविड-१९ विषाणूला प्रतिसादात्मक वेती या समुदायात गैरसमज बदल जनजागृती केली

❖_उद्देश

- वेती समुदायातील कोविड-१९ ची परिस्थिती समजून घेणे
- २) वेती समुदायातील लसीकरणाविषयी लोकांचे समज गैरसमज दूर करणे
- ३) कोविड-१९ लसिकरणाबाबत असणारी माहिती जागरूकता व सामाजिक वर्तनात झालेले बदल यांची नोंद करणे
- ४) वेती समुदायात कोविड -१९ च्या लसीकरणामुळे निर्माण झालेले आव्हान शोधून याबाबत समाजकार्य करण्यासाठी शिफारशी करणे

❖ अध्ययनपद्धती

- अध्ययनासाठी वेती, ता. डहाणू, जि. पालघर हें परिक्षेत्र निवडण्यात आले असून गावाचे क्षेत्रफळ १७४.०० चौ कि मी आहे व लोकसंख्या ३८६९ इतकी आहे यापैकी ७८१ लोकांपर्यंत पोचण्यासाठी संशोधिकेने समाजकार्य पद्धतीचा वापर करून ७८१ लोकांचे लसीकरण करण्यात आले

❖ हस्तक्षेप

- वेती समुदायात कोविड -१९ आजाराबद्दल समज गैरसमज बदल जनजागृती अनुषंगाने घेतलेले उपक्रम
- १) कोविड -१९ लसीकरण /RT-PCR तपासणी
- २) वेती समुदायात गृहभेटीद्वारे कोविड १९ लसीकरणाविषयी समुपदेशन करण्यात आले
- ३) वेती समुदायात कोविड-१९ च्या संभाव्य तिसऱ्या लाटेबद्दल जनजागृती उपक्रम घेण्यात आला
- ४) वेती या समुदायात गुजसंस्थे अंतर्गत मोफत किट वाटप करण्यात आली
- ५) कोरोना काळात समुदायातील दुर्बल घटकांना भेट देऊन समस्या जाणून घेण्यात आल्या

❖ निरीक्षण

- १) समुदायातील लोकांच्या मनात लस संदर्भात अनेक गैरसमज होते
- २) जनजागृती व समुपदेशनच्या माध्यमातून सकारात्मक बदल दिसून आले
- ३) काही लोकांनी लस घेतल्यामुळे त्यांना बघून अनेक लोक प्रेरित होऊन लस घेण्यास तयार झाले

❖ निष्कर्ष

- १) सर्वाधिक ७५% लोक हे आदिवासी समुदायातील अशिक्षित आणि शालेय शिक्षण घेतलेले आहेत
- २) बहुतांशी ६०% लोकांच्या मनात लस घेतल्यावर कोरोना विषाणू आजाराची लक्षणे दिसून येतात असा गैरसमज आहे
- ३) सर्वाधिक ९०% लोकांच्या मनात लसीबद्दल भीती असल्याचे दिसून आले

❖ समाप्ती

- वेती या समुदायातील लोकांमध्ये कोविड -१९ लसीविषयी अनेक समज गैरसमज होते त्यामुळे सुरुवातीला लोक लस घेण्यास तयार नव्हते तसेच शासनाचे नियम सुध्दा पाळत नव्हते परंतु समाजकार्य प्रशिक्षणार्थींनीने वेती या समुदायात हस्तक्षेपाच्या माध्यमातून जनजागृती उपक्रम घेतल्यामुळे समुदायातील बहुतांशी ७५% लोकांनी लसीकरण करून घेतले व जास्तीत जास्त लोक कोविड -१९ चे नियम पाळत असल्याचे दिसून आले